

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Pacjenta

Krystyna Barbara Kozłowska

RzPP-ZZP-0932-12-6/BC/(KAS)/2013

Warszawa, dnia 28.10.2013 r.

Protokół ze zbadania sprawy na miejscu

przez pracowników Biura Rzecznika Praw Pacjenta w dniu 23 sierpnia 2013 r. w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Międzyrzeczu (dalej: SP ZOZ w Międzyrzeczu)¹.

I. Podstawy prawne

Zbadanie sprawy na miejscu przeprowadzono na podstawie art. 50 ust. 3 oraz art. 52 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. *o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta*². Zgodnie z ww. przepisami Rzecznik Praw Pacjenta może wszcząć postępowanie wyjaśniające z własnej inicjatywy, biorąc pod uwagę w szczególności uzyskane informacje, co najmniej uprawdopodobniające naruszenie praw pacjenta oraz zbadać, nawet bez uprzedzenia, każdą sprawę na miejscu.

Decyzję o zbadaniu sprawy na miejscu w SP ZOZ w Międzyrzeczu Rzecznik Praw Pacjenta podjął w związku z napływającymi sygnałami, co najmniej uprawdopodobniającymi naruszenie prawa pacjenta do dokumentacji medycznej, o którym mowa w art. 23-29 ustawy *o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta*. Zastrzeżenia dotyczyły w szczególności sposobu przechowywania dokumentacji medycznej w Poradni Psychologicznej, będącej komórką organizacyjną przedsiębiorstwa ww. podmiotu leczniczego.

Dyrekcja SP ZOZ w Międzyrzeczu została poinformowana o zamiarze przeprowadzenia czynności sprawdzających w dniu ich rozpoczęcia.

¹ W dniu 24 września 2013 r. SP ZOZ w Międzyrzeczu został przekształcony w Międzyrzeczki Szpital Sp. z o.o.

² Tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 159, poz. 742.

W dniu 23 sierpnia 2013 r. czynności sprawdzające zostały przeprowadzone przez:

1. Panią Jolantę Balcerzak – Starszego Specjalistę w Zespole ds. Zdrowia Psychicznego,
2. Panią Magdalenę Garstkę – Specjalistę w Zespole ds. Zdrowia Psychicznego,
3. Pana Bogdana Chudzińskiego – Specjalistę w Zespole ds. Zdrowia Psychicznego.

Wskazane osoby posiadały stosowne upoważnienia do przeprowadzenia weryfikacji stopnia przestrzegania praw pacjenta, udzielone przez Rzecznika Praw Pacjenta³.

II. Ustalenia dotyczące podmiotu leczniczego.

Na dzień przeprowadzenia zbadania sprawy na miejscu Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Międzyrzeczu przy ul. Konstytucji 3 Maja 35, był podmiotem leczniczym, niebędącym przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. *o działalności leczniczej*⁴.

Numer księgi rejestrowej: 000000004065;

Podmiot tworzący: Powiat Międzyrzecki;

NIP: 596-12-40-044;

KRS: 0000017944;

REGON: 210368418.

Poradnia Psychologiczna jest komórką organizacyjną przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego, która rozpoczęła działalność w dniu 1 września 1996 r. Poradnia Psychologiczna udziela świadczeń zdrowotnych w rodzaju: *opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień* w zakresie: *świadczenia psychologiczne*. Poradnia Psychologiczna jest usytuowana w odrębnym budynku, znajdującym się przy ul. Konstytucji 3 Maja 24 w Międzyrzeczu.

W dniu 24 września 2013 r. SP ZOZ w Międzyrzeczu, na podstawie art. 69-82 ustawy *o działalności leczniczej*, przekształcił się w Szpital Międzyrzecki Sp. z o.o. (NIP: 104-00-01-294) – uchwałą Nr 67/2013 Zarządu Powiatu w Międzyrzeczu z dnia 4 września 2013 r. *w sprawie przyjęcia treści aktu przekształcenia Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Międzyrzeczu w spółkę Szpital Międzyrzecki Sp. z o.o.*

³Upoważnienia z dnia 20 sierpnia 2013 r., znak: RzPP-ZZP-0932-12-2/AP/2013, RzPP-ZZP-0932-12-3/AP/2013, RzPP-ZZP-0932-12-4/AP/2013.

⁴Dz. U. 2011 r. Nr 112, poz. 654 z późn. zm.

Aktualna forma organizacyjno-prawna tego podmiotu leczniczego to: spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z udziałem Skarbu Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego.

Zmiana wpisu do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą nastąpiła w dniu 3 października 2013 r.

Na podstawie art. 80 ust. 4 ustawy *o działalności leczniczej* jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej, spółka kapitałowa z dniem przekształcenia wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki, których podmiotem był samodzielny zakład opieki zdrowotnej.

Ustalenia dotyczące Poradni Psychologicznej – bez zmian.

III. Zakres zbadania sprawy na miejscu

Zakres przeprowadzanych działań sprawdzających obejmował zweryfikowanie przestrzegania prawa pacjenta do dokumentacji medycznej, o którym mowa w rozdziale 7 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. *o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta* oraz przepisów rozdziału 7 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r. *w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania*⁵.

IV. Czynności i ustalenia związane ze zbadaniem sprawy na miejscu

Pracownicy Biura Rzecznika Praw Pacjenta, po okazaniu stosownych upoważnień do zbadania sprawy na miejscu, podjęli czynności sprawdzające w Poradni Psychologicznej.

Osoby badające sprawę na miejscu zweryfikowały przestrzeganie prawa pacjenta do dokumentacji medycznej w zakresie art. 23 ust. 1, art. 24 ust. 1 oraz art. 26-28 ustawy *o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta* poprzez:

- 1) dokonanie wglądu w udostępnioną przez Dyрекcję ww. podmiotu leczniczego dokumentację tj.: „zbiorczego rejestru udostępnionych dokumentacji medycznych”, wzoru „wniosku o udostępnienie dokumentacji medycznej” oraz cennika opłatności za udostępnioną dokumentację medyczną;
- 2) dokonanie oględzin pomieszczeń, w których jest przechowywana oraz udostępniana dokumentacja medyczna;

⁵ Dz. U. 2010 r. Nr 252, poz. 1697 z późn. zm.

Zweryfikowano również sposób przechowywania dokumentacji medycznej pacjentów Poradni Psychologicznej, poprzez dokonanie oględzin pomieszczenia (gabinetu psychologicznego i medycyny pracy), w którym jest przechowywana dokumentacja medyczna pacjentów ww. Poradni – znajdującego się w odrębnym budynku SP ZOZ w Międzyrzeczu.

W wyniku przeprowadzonych czynności ustalono, co następuje:

Dyrekcja SP ZOZ w Międzyrzeczu poinformowała osoby badające sprawę na miejscu iż, w odniesieniu do dyspozycji art. 23 ust. 1 i 2 ustawy o *prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta*, jest respektowane prawo pacjenta do dostępu do dokumentacji medycznej dotyczącej jego stanu zdrowia oraz udzielanych mu świadczeń zdrowotnych oraz do ochrony danych zawartych w dokumentacji medycznej, wynikających z przepisów ww. ustawy oraz przepisów odrębnych. Dyrekcja podmiotu leczniczego poinformowała również, że dokumentacja medyczna pacjentów Poradni Psychologicznej jest udostępniana zgodnie z dyspozycją art. 26 ust 1-3 ustawy o *prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta*.

Powyższe zostało zweryfikowane przez osoby badające sprawę na miejscu i ustalono, że dokumentacja medyczna jest przechowywana w metalowej szafie zamykanej na klucz. Klucze do drzwi wejściowych gabinetu oraz do znajdującej się w nim metalowej szafy są przechowywane w rejestracji Poradni Psychologicznej. Ponadto jeden komplet kluczy posiada Pani Psycholog, która jest pracownikiem ww. podmiotu leczniczego.

Dokumentacja medyczna jest udostępniana osobom uprawnionym, na podstawie pisemnego „wniosku o udostępnienie dokumentacji medycznej”, który można pobrać m.in. w rejestracji Poradni Psychologicznej. W punkcie 4 tego wniosku zobowiązano wnioskującego o udostępnienie dokumentacji medycznej do wskazania cyt. „do jakich celów wnioskowane jest udostępnienie dokumentacji”. W świetle obowiązujących uregulowań prawnych, wynikających z ustawy o *prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta*, powyższe nie znajduje uzasadnienia. Prawo pacjenta do dokumentacji medycznej ma charakter prawa podmiotowego. Zgodnie z art. 23 ust. 1 ww. ustawy pacjent ma prawo do dostępu do dokumentacji medycznej dotyczącej jego stanu zdrowia oraz udzielonych mu świadczeń zdrowotnych. Na podstawie art. 24 ust. 1 ww. ustawy w celu realizacji prawa do dostępu do dokumentacji medycznej, podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych jest obowiązany m.in. udostępniać dokumentację medyczną w sposób określony w rozdziale 7 ustawy o *prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta* oraz przepisach odrębnych. Formy udostępniania

dokumentacji medycznej zostały określone w art. 27 ww. ustawy. Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy o *prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta* podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych udostępnia dokumentację medyczną pacjentowi lub jego przedstawicielowi ustawowemu, bądź osobie upoważnionej przez pacjenta. Ustawodawca nie zobligował osoby uprawnionej, o której mowa w art. 26 ust. 1 ww. ustawy, do uzasadniania celu uzyskania dostępu do dokumentacji medycznej.

Dyrekcja SP ZOZ w Międzyrzeczu poinformowała również, że dokumentacja medyczna pacjentów jest udostępniana w sposób określony w art. 27 pkt 1-3 ustawy o *prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta* (tj. poprzez wgląd, sporządzenie jej wyciągów, odpisów i kopii oraz poprzez wydanie oryginału za potwierdzeniem odbioru i z zastrzeżeniem zwrotu po wykorzystaniu jeżeli uprawniony organ lub podmiot żąda udostępnienia oryginału tej dokumentacji).

Pracownicy przeprowadzający zbadanie sprawy na miejscu stwierdzili, że „wniosek o wydanie dokumentacji medycznej” w punkcie 6 nie jest uszczegółowiony o wszystkie sposoby udostępniania dokumentacji medycznej, o których mowa w art. 27 pkt 1-3 ustawy o *prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta*. Zgodnie ze wskazanym przepisem dokumentacja medyczna jest udostępniana:

- 1) do wglądu, w tym także do baz danych w zakresie ochrony zdrowia, w siedzibie podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych;
- 2) poprzez sporządzenie jej wyciągów, odpisów lub kopii;
- 3) poprzez wydanie oryginału za pokwitowaniem odbioru i z zastrzeżeniem zwrotu po wykorzystaniu, jeżeli uprawniony organ lub podmiot żąda udostępnienia oryginałów tej dokumentacji.

W punkcie 6 „wniosku o wydanie dokumentacji medycznej” wskazano, że pacjent lub inna osoba uprawniona, mogą wnieść o:

- „- wydanie kserokopii dokumentacji medycznej określonej w pkt 5**
- wypożyczenie oryginału zdjęcia rtg określonego w pkt 5**.”⁶

Tym samym, wniosek ten nie przewiduje w swej treści możliwości oznaczenia przez pacjenta lub inną osobę uprawnioną wszystkich form udostępnienia dokumentacji medycznej, o których mowa w art. 27 pkt 1 i 3 ustawy o *prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta*.

⁶ Wzór wniosku o udostępnienie dokumentacji medycznej, przekazany pracownikom Biura Rzecznika Praw Pacjenta w dniu zbadania sprawy na miejscu.

Ustalono, że za udostępnienie dokumentacji medycznej w formie odpisów, wyciągów oraz kopii są pobierane opłaty – według cennika SP ZOZ w Międzyrzeczu.

Mając na uwadze art. 28 ust. 4 pkt 1- 3 ustawy *o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta*, maksymalna wysokość opłat za udostępnienie dokumentacji medycznej, w sposób określony w art. 27 pkt 2 ww. ustawy, nie przekracza poniżej wyszczególnionego wskaźnika - naliczanego według przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim kwartale, począwszy od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", na podstawie art. 20 pkt. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. *o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych*⁷, który wynosi:

- 1) 0,002 - w przypadku odpisu, wyciągu za jedną stronę (pobierana opłata 2 zł.),
- 2) 0,0002 - w przypadku kopii za jedną stronę (pobierana opłata 0,39 zł.),
- 3) 0,002 - w przypadku sporządzenia wyciągu, odpisu, kopii dokumentacji medycznej na elektronicznym nośniku danych (pobierana opłata 3 zł).

Opłatę za udostępnienie dokumentacji medycznej w sposób określony w art. 27 pkt 2 ustawy *o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta* ustala podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych, o czym stanowi art. 28 ust. 3 tej ustawy. Niemniej, niezgodnym jest, w świetle obecnie obowiązujących uregulowań prawnych, pobieranie dodatkowej opłaty, wyszczególnionej w cenniku ww. podmiotu leczniczego, za odszukiwanie i przygotowanie dokumentów medycznych do kserowania, znajdujących się w archiwum (praca w archiwum), w wysokości 12,30 zł.

Ponadto, stwierdzono, że cennik SP ZOZ w Międzyrzeczu nie jest udostępniony w ogólnodostępnym miejscu oraz został opracowany na podstawie niekatulanych przepisów prawa.

V. Wnioski

W wyniku przeprowadzonych działań przez pracowników Biura Rzecznika Praw Pacjenta należy stwierdzić, iż Świadczeniodawca podjął stosowne działania, aby dokumentacja medyczna pacjentów Poradni Psychologicznej była przechowywana zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy *o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta*.

⁷ Dz. U. 2009 r. Nr 153 poz. 1227 z późn. zm.

Niemniej, zidentyfikowane nieprawidłowości wskazują na naruszenie prawa pacjenta do dostępu do dokumentacji medycznej, w zakresie art. 23 w związku z art. 27 oraz art. 28 ustawy o *prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta*.

VI. Zalecenia

1. Usunięcie punktu 4 ze wzoru „wniosku o udostępnienie dokumentacji medycznej” (dotyczącego wskazania przez wnioskodawcę celów jej udostępnienia);
2. Uszczegółowienie punktu 6 zawartego we wskazanym wyżej wniosku - zgodnie z dyspozycją art. 27 ustawy o *prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta*;
3. Odstąpienie od pobierania dodatkowej opłaty za odszukiwanie i przygotowanie zarchiwizowanych dokumentów medycznych do kserowania (w wysokości 12,30 zł);
4. Zaktualizowanie podstawy prawnej, podanej w cenniku SP ZOZ w Międzyrzeczu (tj. uwzględnienie przepisów ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o *prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta*);
5. Udostępnienie świadczeniobiorcom, w miejscu ogólnie dostępnym, cennika odpłatności za udostępnienie dokumentacji medycznej.

Rzecznik Praw Pacjenta

Krystyna Barbara Kozłowska

KIEROWNIK ZESPOŁU
ds. Zdrowia Psychicznego

 Facelice.
Grzegorz Błażewicz

Protokół ze zbadania sprawy na miejscu otrzymują:

1. Pan Kamil Jakubowski – Prezes Zarządu Szpital Międzyrzecki Sp. z o.o., ul. Konstytucji 3 maja 35, 66-300 Międzyrzecz;
2. Pan Stanisław Łobacz – Dyrektor Lubuskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia , ul. Podgórna 9b, 65-057 Zielona Góra;
3. Pan Bartosz Arłukowicz – Minister Zdrowia, ul. Miodowa 15, 00-952 Warszawa (*w nawiązaniu do MZ-DNW-052-05-984/2013*).